

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

**INSTRUKCE NÁMĚSTKYNĚ PRO ŘÍZENÍ SEKCE 7
č. 22/2022**

Věc: **Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 456/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, změny v příspěvku na bydlení a přídavku na dítě**

Určeno pro: Úřad práce České republiky
Odbor odvolání a správních činností nepojistných dávek a LPS MPSV

Účinnost od: ode dne podpisu

Zrušovaný řídicí akt MPSV: - 0 -

Zpracovatel: Odbor nepojistných sociálních a rodinných dávek

Č. j.: MPSV-2022/215749-751

Počet stran: 10

Předkladatel: **Mgr. Kateřina Jirková**
ředitelka odboru nepojistných sociálních a rodinných dávek

Dne: 8. 12. 2022

Schválil: **Ing. Iva Merhautová, MBA**
náměstkyně pro řízení sekce sociálního pojištění a nepojistných dávek

Dne: 8. 12. 2022

Za účelem sjednocení postupu krajských poboček a pobočky pro hlavní město Prahu Úřadu práce České republiky a Odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek a LPS MPSV:

1. Vydávám

Instrukci Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 456/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, **změny v příspěvku na bydlení a přídavku na dítě;**

2. Ukládám

Úřadu práce České republiky a Odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek a LPS MPSV zajistit realizaci plnění povinností vyplývajících z této instrukce.

Instrukce nabývá účinnosti dnem podpisu.

Ing. Iva Merhautová, MBA
náměstkyně pro řízení
sekce sociálního pojištění a nepojistných dávek

Tato instrukce je vydávána za účelem sjednocení postupu krajských poboček a pobočky pro hlavní město Prahu Úřadu práce České republiky (dále jen „Úřad práce“) a Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) v prvoinstančním a odvolacím správním řízení podle zákona č. 456/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „novela“) v části týkající se změn v příspěvku na bydlení a přídavku na dítě. Novela nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2023.

Článek I. Změny v příspěvku na bydlení

1. Novela **sjednocuje zákonné podmínky nároku na příspěvek na bydlení (dále jen „PnB“) pro obyvatele hlavního města Prahy a pro obyvatele ostatních obcí.** Maximální hranice tzv. sociálně únosných nákladů na bydlení ve všech obcích tvoří dle novely 30 % rozhodných příjmů osoby či rodiny. V návaznosti na tuto změnu se také sjednocují pravidla pro stanovení výše PnB.
2. **Pro účely PnB je novelou zrušena fikce rozhodného příjmu rodiny ve výši životního minima rodiny v případech, kdy je skutečný rozhodný příjem rodiny nižší.** V důsledku této změny tak nedojde ke snížení výše PnB u nízkopříjmové rodiny v případě zvýšení částek životního minima.
3. Pro kalendářní rok **2023** byla novelou přijata **prolongace nároku na PnB také pro vlastníka, který užívá k trvalému bydlení stavbu pro individuální nebo rodinnou rekreaci,** splňuje-li podmínky podle § 24 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SSP“), tato právní úprava oproti úpravě účinné v roce 2022 nedoznala žádných změn.
4. S účinností od 1. října 2022 byla pro účely stanovení nároku na PnB zavedena možnost, aby se skutečnosti rozhodné pro nárok a výši PnB povinně dokládaly jen jednou za půl roku. Rozhodné období kalendářního čtvrtletí zůstalo zachováno. Vždy se tedy střídá kalendářní čtvrtletí, kdy se nárok na PnB „překlopí“ neboli prolonguje“ z minulého období bez toho, že by bylo nutné dokládat rozhodné příjmy a náklady na bydlení (prolongaci lze využít pro nárok

na PnB v prvním a třetím čtvrtletí), s kalendářním čtvrtletím, kdy bude mít příjemce PnB povinnost rozhodné příjmy a náklady na bydlení doložit, a nárok na PnB a jeho výši se podle doložených rozhodných skutečností stanoví.

Vzhledem k tomu, že i v průběhu kalendářního čtvrtletí, za které se nemusí dokládat příjmy a náklady na bydlení, může dojít ke zvýšení nákladů na bydlení nebo snížení příjmu či jiným změnám, je příjemci PnB dána možnost předložit do stanovené doby potřebné doklady, a podle nich se výše PnB nově stanoví.

Přijatou novelou došlo k **úpravě (prodloužení) termínu pro nepovinné dokládání rozhodných příjmů a nákladů na bydlení pro nárok na PnB v prvním a třetím kalendářním čtvrtletí do 31. ledna bezprostředně následujícího kalendářního roku, resp. do 31. července**, namísto dosavadního termínu do 15. ledna, resp. 15. července. Jedná se o proklientskou úpravu zákona o SSP, kterou se příjemci příspěvku na bydlení poskytne delší doba k doložení nepovinně dokládaných rozhodných příjmů a nákladů na bydlení, pokud se pro to příjemce dávky rozhodne.

5. Nově je novelou zakotvena možnost stanovit **nařízením vlády** v průběhu kalendářního roku **vyšší částky, které se započítávají za pevná paliva**, a to za předpokladu, že příslušný index spotřebitelských cen pevných paliv vzroste od 1. ledna kalendářního roku, pro který se výše částek, které se započítávají za pevná paliva, stanoví, alespoň o 5 %. Zvýšení částek se provede od počátku následujícího kalendářního měsíce po kalendářním měsíci, v němž bude nařízení vlády vydáno.
6. Pro kalendářní rok 2023 nebude vydáno nařízení vlády podle zákonného zmocnění obsaženého v § 28 odst. 1 zákona o SSP, tj. nařízení vlády, kterým se pro účely příspěvku na bydlení stanoví pro následující kalendářní rok výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení, popřípadě rozdělení obcí podle počtu obyvatel pro stanovení normativních nákladů na bydlení.

Výše **nákladů srovnatelných** s nájemným je pro kalendářní rok 2023 stanovena přijatou novelizací tabulky obsažené v § 25 odst. 1 písm. b) zákona o SSP (tabulka č. 1 přílohy instrukce), výše částek, které se započítávají za **pevná paliva**, je pro kalendářní rok 2023 stanovena přijatou novelizací tabulky obsažené v § 25 odst. 1 písm. c) zákona o SSP (tabulka č. 2 přílohy instrukce) a výše částek **normativních nákladů na bydlení** je pro kalendářní rok 2023

stanovena přijatou novelizací tabulek obsažených v § 26 odst. 1 zákona o SSP (tabulky č. 3 a 4 přílohy instrukce).

Kromě změny předmětných částek **dochází ve všech uvedených tabulkách také ke změně rozdělení částek podle počtu osob v rodině podle § 7 odst. 5 zákona o SSP. Nově jsou pro jednočlenné a dvoučlenné domácnosti stanoveny částky ve stejné výši.** Při stanovení výše částek normativních nákladů na bydlení pro kalendářní rok 2023 pro nájemní a podnájemní bydlení došlo také **ke změně rozdělení obcí podle počtu obyvatel tak, že dosavadních pět kategorií obcí bylo nahrazeno kategoriemi třemi** (obce do 69 999 obyvatel, nad 70 000 obyvatel včetně, a společně Praha a Brno). Naproti tomu již ve stávající úpravě je pro **všechny obce bez ohledu na počet obyvatel jednotně stanovena výše částek normativních nákladů na bydlení pro družstevní byty, byty užívané na základě služebnosti užívání celého bytu a byty vlastníků, toto pravidlo zůstává zachováno i do budoucna.**

7. Novelou byla **pro kalendářní rok 2023 přijata prodloužení úpravy, kterou bylo pro rok 2022 zakotveno mimořádné navýšení částek měsíčních normativních nákladů na bydlení** stanovených nařízením vlády vydaným podle § 28 zákona o SSP. Rovněž i v případě mimořádného navýšení částek měsíčních normativních nákladů na bydlení pro kalendářní rok 2023 (kromě změny předmětných částek) došlo novelou také ke změně rozdělení částek podle počtu osob v rodině podle § 7 odst. 5 zákona o SSP tak, že nově jsou pro jednočlenné a dvoučlenné domácnosti stanoveny částky ve stejné výši (tabulky č. 5 a 6 přílohy instrukce).
8. Novela zjednodušuje postup pro vypracování odhadu průměrného navýšení úrovně nákladů na energie mezi roky 2022 a 2023 podle § 26a odst. 3 zákona o SSP, který zpracovává Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Energetickým regulačním úřadem. Nově MPSV (ne vláda jako dosud) vyzve Ministerstvo průmyslu a obchodu, aby mu předložilo výše uvedený odhad, který je předpokladem pro možnost zvýšit nařízením vlády částky navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení v průběhu kalendářního roku 2023.
9. Novelou je přijato zjednodušení postupu pro vypracování odhadu průměrného navýšení úrovně nákladů na energie podle § 28 odst. 3 zákona o SSP, který zpracovává Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Energetickým regulačním úřadem.

Článek II. Zvýšení částek přídavku na dítě

Novelou došlo ke zvýšení přídavku na dítě takto:

1. Přídavek na dítě **v základní výměře činí:**
  - a) pro dítě do 6 let **830 Kč**
  - b) pro dítě od 6 do 15 let **970 Kč**
  - c) pro dítě od 15 do 26 let **1 080 Kč**

2. Přídavek na dítě **ve zvýšené výměře činí:**
  - a) pro dítě do 6 let **1 330 Kč**
  - b) pro dítě od 6 do 15 let **1 470 Kč**
  - c) pro dítě od 15 do 26 let **1 580 Kč**

3. Novelou jsou tak zvýšeny částky přídavku na dítě pro všechny věkové skupiny o 200 Kč, a to jak v základní, tak ve zvýšené výměře. Nárok na přídavek na dítě ve zvýšené výměře má, tak jako doposud, nezaopatřené dítě, jestliže příjem v rodině je v každém kalendářním měsíci rozhodného období tvořen alespoň z části příjmem z pracovní činnosti, podnikání nebo stanoveným okruhem dávek, které svým charakterem pracovní příjem nahrazují. Částky přídavku na dítě ve zvýšené výměře jsou i po zvýšení o 500 Kč vyšší než částky ve výměře základní.

Článek III. Procesní ustanovení a legislativně technické změny

1. Novela nově zavádí u příjmově testovaných dávek povinnost pro zaměstnavatele, aby na základě výzvy Úřadu práce doložil rozhodné příjmy žadatele o dávku nebo osoby společně posuzované ze závislé činnosti za rozhodné období, a způsob jejich doložení.
2. Potvrzení o výši příjmu ze závislé činnosti je zaměstnavatel povinen doručit krajské pobočce Úřadu práce dálkovým přístupem datovou zprávou nebo využitím informačního systému podle specifikace, ve formátu a struktuře zveřejněné MPSV,

má-li zaměstnavatel zpřístupněnu datovou schránku. Přejícné ustanovení novely stanoví povinnost MPSV zveřejnit do 31. ledna 2023 specifikaci, formát a strukturu datové zprávy a využití informačního systému ve smyslu výše uvedeného. **Účinnost této úpravy nastává dnem 1. července 2023 s ohledem na nutné technické úpravy agendových aplikací.**

3. Nebude-li mít zaměstnavatel zpřístupněnu datovou schránku, doručí krajské pobočce Úřadu práce potvrzení o výši příjmu prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.
4. Podmínkou využití tohoto postupu je, že žadatel a společně posuzovaná osoba dala k výše uvedenému postupu souhlas (podle ustanovení § 50 věty první zákona o SSP) a žadatel doložil Úřadu práce data potřebná k identifikaci svého zaměstnavatele a zaměstnavatele společně posuzovaných osob.
5. Nově je novelou zjednodušen proces řízení o změně výše PnB tak, aby nedocházelo k administrativním průtahům v případech, kdy budou (k 1. lednu kalendářního roku nebo mimořádně v průběhu kalendářního roku) nařízením vlády nebo novelou zákona o SSP změněny výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, nebo výše částek normativních nákladů na bydlení. V těchto případech se nevede správní řízení a o těchto skutečnostech se vydává oznámení. Žadatelé o PnB svědčí právo uplatnit námítky proti postupu Úřadu práce podle § 70 odst. 3 zákona o SSP do 30 dnů ode dne první splátky dávky po změně její výše. Učiní-li tak, vydá Úřad práce do 30 dnů ode dne, kdy mu námítky došly, rozhodnutí o dávce.

Článek IV. Přejícná ustanovení novely

1. Částky přídavku na dítě budou Úřadem práce od účinnosti novely upraveny automaticky bez toho, že by o to příjemce musel požádat.
2. Přídavek na dítě, který náleží nezaopatřenému dítěti za kalendářní měsíc před nabytím účinnosti novely, se nadále poskytuje ve výši podle zákona o SSP v jeho dosavadním znění, a to i v případech, kdy řízení bylo zahájeno po dni účinnosti novely nebo nebylo do tohoto dne pravomocně skončeno.

3. Přídavek na dítě v nově stanovené výši náleží poprvé od splátky náležející za kalendářní měsíc, ve kterém tento zákon nabývá účinnosti, tedy poprvé za leden 2023.
4. Nově stanovená maximální hranice tzv. sociálně únosných nákladů na bydlení pro obyvatele hlavního města Prahy ve výši 30 % rozhodných příjmů se použije poprvé pro stanovení nároku a výše PnB za leden 2023. Zároveň se poprvé přihlédne ke zrušení fikce rozhodného příjmu rodiny ve výši životního minima rodiny v případech, kdy je skutečný rozhodný příjem rodiny nižší.
5. Stanoví se výslovně, že nově stanovené částky nákladů srovnatelných s nájemným a částky za pevná paliva se použijí poprvé pro stanovení PnB za leden 2023.
6. Rovněž tak se nově stanovené částky normativních nákladů na bydlení a částky **navýšení** měsíčních normativních nákladů na bydlení použijí poprvé pro stanovení nároku na PnB za leden 2023.
7. MPSV zveřejní formou pokynu na webu MPSV do 31. ledna 2023 specifikaci, formát a strukturu datové zprávy a využití informačního systému podle § 63 odst. 2 zákona o SSP ve znění novely. Toto přechodné ustanovení směřuje ke splnění nově zavedené povinnosti zaměstnavatele v novele uvedeným způsobem doložit Úřadu práce rozhodné příjmy ze závislé činnosti žadatele o dávku nebo osoby společně posuzované.

Článek V. Účinnost novely

Novela nabývá účinnosti od 1. 1. 2023, s výjimkou ustanovení týkajících se povinnosti zaměstnavatele na výzvu Úřadu práce potvrzovat rozhodné příjmy ze závislé činnosti předepsaným způsobem, která nabývají účinnosti od 1. 7. 2023, a to s ohledem na nutné technické úpravy agendových aplikací.

Ing. Iva Merhautová, MBA
náměstkyně pro řízení
sekce sociálního pojištění a nepojistných dávek

Příloha: tabulka č. 1 až 6 dle textu instrukce

Příloha:

1. **Náklady srovnatelné s nájemným** u družstevních bytů, bytů užívaných na základě služebnosti užívání celého bytu a bytů vlastníku [§ 25 odst. 1 písm. b) zákona o SSP]:

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 5	Kč
jedna nebo dvě	3 571
tři	4 669
čtyři a více	5 632

2. **Náklady za pevná paliva** [§ 25 odst. 1 písm. c) zákona o SSP]

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 5	Kč
jedna nebo dvě	1 843
tři	2 411
čtyři a více	2 979

3. **Normativní náklady** na bydlení pro bydlení v bytech užívaných na základě **nájemní** nebo **podnájemní** smlouvy [§ 26 odst. 1 písm. a) zákona o SSP]

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 5	Měsíční náklady na bydlení v Kč		
	Praha a Brno	Obce s alespoň 70 000 obyvateli	Obce do 69 999 obyvatel
jedna nebo dvě	16 729	14 197	13 737
tři	19 212	15 900	15 299
čtyři a více	23 195	19 202	18 477

4. **Normativní náklady** na bydlení pro bydlení v **družstevních** bytech, bytech užívaných na základě **služebnosti** užívání celého bytu a bytech **vlastníků** [§ 26 odst. 1 písm. b) zákona o SSP]

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 5	Měsíční náklady na bydlení v Kč
jedna nebo dvě	8 932
tři	11 161
čtyři a více	13 568

5. Částka navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení pro rok **2023** činí pro bydlení v bytech užívaných na základě **nájemní nebo podnájemní smlouvy** [§ 26a odst. 2 písm. a) zákona o SSP]

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 5	Částka navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení v Kč
jedna nebo dvě	1 400
tři	1 600
čtyři a více	1 800

6. Částka navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení pro rok **2023** činí pro **družstevní byty**, byty užívané na základě **služebnosti** užívání celého bytu a byty **vlastníků** [§ 26a odst. 2 písm. b) zákona o SSP]

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 5	Částka navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení v Kč
jedna nebo dvě	2 000
tři	2 400
čtyři a více	2 800